

Spekstraat 12

Het huis met de kogel

Uitkijkend op de Lepelstraat met de paaltjes staat het *Huis met de kogel* in het centrum van de oude stad.

Tot in de 16de eeuw stroomde hier voor de deur het riviertje de Beek richting het Spaarne. Later was daarvan niets meer te zien omdat de Beek werd overwelfd en daarmee aan het zicht onttrokken.

Vanuit het huis is een prachtig uitzicht op de Vleeshal. Een magnifiek gebouw met vele uitbundige Bourgondische details zoals we die hier zeker met de bouw begin 1600 niet gewend waren. Gewoon was toen goed genoeg en al het andere overdreven. Gelukkig dacht de Haarlemse bouwmeester Lieven de Key, die het ontwerp verzorgde, er anders over. Hierbij gesteund door de bestuurders van Haarlem die hun rijkdom en welvaart dit keer toch wel graag wilden laten zien.

Het rijtje huizen aan de Spekstraat, want daar staat het *Huis met de kogel* feitelijk, dateert van begin 1600 toen delen van het voormalige enorme Karmelietenklooster werden gesloopt en door de stad werden verkocht om er woningen op te zetten.

Naast *Het Huis met de kogel* stond al vele jaren de oude vleeshal op de hoek van Warmoesstraat. Tijdens het Beleg van Haarlem van 1572 – 1573 werd de stad vele malen met kanonnen beschoten. Tijdens zo'n beschieting werd ook de oude vleeshal getroffen. De grote kogel bleef in de muur steken. In 1603 werd de oude vleeshal afgebroken. Met het Beleg vers in gedachten is toen met de nieuwbouw op deze plek de kogel weer ingemetseld en ontstond de naam: *Het Huis met de kogel*.

Het is inderdaad een grote kogel en je kunt hem zien boven de twee ramen van de eerste verdieping onder de daklijst.

Deze kogel is één van de ruim 10.000 die door de Spanjaarden op de stad zijn afgeschoten. Kogels van dit bombardement en de latere beschietingen zijn overal in de binnenstad teruggevonden. Als je rond de Grote of St. Bavokerk, en zelfs daarbinnen, goed kijkt, kun je er nog verschillende in de gevels ontdekken.

De Spanjaarden dachten met hun grote geoefende leger Haarlem snel te kunnen bezetten nadat zij daarvoor Zutphen en Naarden hadden uitgemeerd. De Haarlemmers hadden dit ook vernomen en het Spaanse leger dacht dat dat genoeg was voor een snelle overgave. Zij wisten ook dat de Haarlemse stadsmuren slecht waren onderhouden en dat het omringende land niet onder water was gezet. Het zou een eitje moeten zijn. Toch wist Haarlem de belegeraars zeven maanden buiten de poorten te houden. Pas toen de omsingeling van de stad echt lukte en Haarlem verhongerde komt het pas tot een overgave.

Vandaag de dag is in de zaak een juwelier gevestigd. Daarvoor was hier jarenlang een antiekzaak. In de bovenzaal op de eerste verdieping van de eigenaar, de antiquair H. van der Pol werden exposities gehouden van hedendaagse schilderkunst. Je kon er onder andere werk van de Haarlemse schilder Henri Boot bekijken.

Bron: Wikipedia (CC-BY-SA Licentie)
Noord Hollands Archief

